

Acció Ciutadana

setmanari republicà - d'esquerra catalana

en aquest segle de civilització...

Més d'una vegada ens havem preguntat perquè dintre hauran pogut servir nos tants segles de civilització i cultura, si, al fi i al cap, com la més revoltant de les paradoxes, estem condemnats a presenciar, gairebé a cada hora, els més contundents atacs, les més descarades violacions contra tot allò que avui constitueix no gens menys que els més sagrats dogmes de la consciència universal.

Ni l'evolució dels conceptes del dret i de la justícia, ni l'instint d'humanitat latent en nosaltres i que es perfecciona i augmenta a mesura que passem a estadis superiors de civilització, ni les religions amb el manament de la caritat i llur doctrina de l'origen diví de l'home, han pogut privar-nos de caure a la duresa, a la tirania, a la inhumanitat en els nostres actes i procediments mutus, així individualment com col·lectivament.

Davant les arbitriarietats inhumanes que registra la Història, ens cap l'excusa de culpar-ne a una civilització inferior; però avui, en un segle saturat de cultura, en un segle dintre el qual les idees es succeeixen vertiginosament intentant, cadascuna, dur un nou i inviolable dret als molts que tenen reconeguts els homes i els pobles, a qui en culparíem?

Ara mateix la premsa acaba d'enterar nos d'una nova vergonya adquirida per Europa, per aquesta Europa culta, civilitzada, civilitzada i culta (?) colonitzadora de pobles barbars, forjadora dels Drets de l'home i missatgera de la Pau. El responsable, aquesta vegada, Portugal; l'autor, una Dictadura; els executors, dos homes, millor dit, dos barbars: Carmona-Salazar.

La Dictadura portuguesa, envia els seus ene-

mics, a tots els patriotes que no saben conformar-se amb el règim oprobios en què viuen, a la illa de Timor. La illa de Timor, situada a 17.000 kilòmetres de la metropoli, sota l'Equador, és un lloc ideal per no tornar-ne. Les malignes febres bilials, de les quals els europeus fatalment, irremissiblement no poden escapar-se, són mortals i causen, al malaurat que les agafa, indescriptibles i paorosos sofriments. «De la resistència major o menor d'aquells desgraciats—escriu Gonzal de Reparaz (fill) en un resent article—dependeix la duració de llurs tortures.»

No podem passar-nos de publicar alguns fragments de la lletra d'un deportat que Reparaz aporta en el seu article. Diuen així:

«La matinada del dia 10 vaig anar a Dili amb el metge i 26 malalts (el dia abans hom havia enviat el metge de Dili a Atauro)... A la platja els deportats donaren als indígenes l'espectacle degradant de la misèria més absoluta, esquinçats, descalços, sense barret, i molts d'ells sacudits pels calfreds, sentats sobre les pedres i recolzats als arbres, expel·lint, d'altres, amb sacudides doloroses, la bilis que els enverina l'organisme! Es un espectacle que, un cop vist, mai més s'oblida, i jo, desgraciadament, ja l'he vist prou vegades...»

«Al meu costat està el tinent Quaresma, tuberculós amb un pulmó desfet. La Junta de Salubritat ja s'ha pronunciat pel seu retorn immediat. Veurem el que resol el Govern central. Del capità Magalhaes, un nefrític en estat greu, ja ha comunicat el governador a la Metropoli que la Junta opinava que la seva vida era en perill si continuava a Timor. A la infermeria pròxima un desgraciat venedor ambulat, únic empar de la seva dona i

olot, 3 d'abril 1932.—any III.—núm. CVIII.
redacció i administració: concentració republicana

val 15 cts.